

ՃՇ.00.01 - ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳԻՆԵԿՈԼՈԳԻԱ

Մանկաբարձություն. Կանանց կոնսոլիտացիաների դերը: Ինչ նշանակություն ունի հղիության պաթոլոգիաների և ծննդաբերության բարդությունների կանխարգելման գործում: Բարձր ռիսկի խմբի հղիների հայտնաբերում, վարում և վերջինիս առանձնահատկությունները:

Վնասակար գործուների ազդեցությունը սաղմի և պտղի վրա: Ինֆեկցիաների հատկապես խլամիդիոզի, միկոպլազմոզի, ցիտոմեգալովիրուսի, տոքսոլազմոզի ազդեցությունը պտղի վրա: Սուր և խրոնիկ հիպօքսիայի ազդեցությունը, բլաստո-էմբրիո-ֆետոպաթիաներ: Ինչպես են ազդում վնասակար գործուները սաղմի եվ պտղի կրիտիկական շրջաններում:

Իմպլանտացիա, անհրաժեշտ պայմանները, օրգանոգենեզ: Սաղմնային թերթիկների տարբերակում: Պլացենտայի ձևավորում: Դաշտանային ցիկլ: Զվարչքի զարգացում: Արգանդային և ձվարանային փուլեր: Նյարդա - էնդոկրին կարգավորման 5 մակարդակները:

Հղիության էնդոկրինոլոգիա: Ներզատիչ գեղձերի փոփոխությունները հղիության ժամանակ: Դեղին մարմնի, ապա ընկերքի կողմից արտադրվող հորմոնները և նրանց ֆունկցիան:

Պլացենտայի, պորտալարի և պտղաթաղանթների կազմությունը: Պլացենտայի հորմոնալ, պատոնեշային, սնուցողական, շնչառական ֆունկցիաները: Պորտալարի կեղծ և իսկական հանգույցներ: Հարպտղացրեր, կազմությունը, որակական բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական նշանակությունը, ծավալի փոփախությունները հղիության ընթացքում:

Պերինատալ ֆարմոկոլոգիա: Դեղորայքի ընտրությունն ու ազդեցությունը սաղմի և պտղի վրա: Պտղի հիպօքսիայի, հիպոտրոֆիայի և ինֆեկցիաների ժամանակակից բուժման մեթոդները:

Հղիության տևողությունը: Ծննդաբերության ժամկետի որոշումը: Սահմանել հասուն, ոչ հասուն և գերհասուն հղիությունները:

Կնոջ կոնքը մանկաբարձական տեսանկյունից: Տարբերակել մեծ և փոքր կոնք հասկացողությունները: Փոքր կոնքի հարթակները և նրանց չափսերը, թեքման անկյունը: Պտղի վիճակի հետազոտության ժամանակակից մեթոդները: ԿՏԳ, կիրառման ժամկետը նշանակությունը: Ակցելերացիաներ, վաղ և ուշ դեցելերացիաներ: ՈՒԶՀ-ի դերը պտղի ներարգանդային վիճակի գնահատման և զարգացման արատների վաղ հայտնաբերման գործում: Հորմոնալ հետազոտությունները (խորիոնալ գոնադրուպին, պլազմատար լակտոզեն, էստրիոլ, աֆա-ֆետոպրոտեին): Ծննդաբերություն, ծննդաբերության դոմինանտի ծևափորում: Առաջացման ժամանակակից պատկերացումները: Նախանշաններ: Արտամղող ուժեր: Ծննդաբերության կենսամեխանիզմը ծոճրակային առաջադրության առաջային տեսակի դեպքում: Պահերը: Առաջատար կետ և ֆիքսման կետ հասկացողությունները: Պտղի գլխի կոնֆիգուրացիա, ծննդաբերական ուռուցք, առաջացման պատճառները և պայմանները: Ծննդաբերության կիխնիկական ընթացքը առաջին, երկրորդ և երրորդ շշաններում, վարումը առաջին շրջանում (ընդհանուր վիճակի հսկողություն, կծկողական ակտիվության հսկողություն), երկրորդ շրջանում (գլխի առաջխաղացման հսկողություն, մանկաբարձական օժանդակություն), երրորդ շրջանում (ընկերքի անջատման նշաններ, ընկերքի դուրս բերման ձեռքային հնարքներ): Արյան ֆիզիոլոգիական կորուստ: Ծննդաբերության ցավազդիկում:

Ծննդաբերության կենսամեխանիզմը ծոճրակային առաջադրության հետին տեսակի դեպքում: Պահերը: Առաջատար կետ և ֆիքսման կետ հասկացողությունները: Կեֆալիկեմատոմա, առաջացման պատճառները, տեղակայումը, տարբերությունը ծննդաբերական ուռուցքից:

Պտղի կոնքային առաջադրություններ: Տալ դասակարգումը, ախտորոշիչ կարևոր նշանները, հաստատումը հետոցային քննությամբ: Հղիության ընթացքի և կանանց կոնսուլտացիայում հսկողության առանձնահատկու-

թյունները: Ծննդաբերության ընթացքը՝ բացման շրջանի վարումը և հնարավոր բարդությունները: Ծննդաբերության կենսամեխանիզմը կրնքային առաջադրության դեպքում: Պահերը: Առաջատար կետ և ֆիքսման կետ հասկացողությունները: Ձեռքային օժանդակությունը ըստ Ծովյանովի: Կեսարյան հատումը որպես հիվանդացության և մահացության նվազեցման միջոց: Բազմապտուղ հիդրոթյուն: Ախտորոշումը: Քննարկել բազմապտողության հիմանական պատճառները: Հղիության ընթացքի և վարման առանձնահատկությունները: Ծննդաբերության ընթացքի առանձնահատկությունները բազմապտուղ հիդրոթյան դեպքում (ընթացքի բարդությունները), ծննդաբերության վարումը: Կանխատեսումը պտուղների համար: Պտղի ներարգանդային սուր և խրոնիկ հիպօքսիաներ, մայրական և պտղային պատճառները, ախտորոշումը (ԿՏԳ, օրսիտոցինային թեստեր): Նշել բուժման հիմնական մեթոդները:

Աղապտացիայի խանգարումները նորածնային շրջանում: Քննարկել շնչական խանգարումների համատանիշը, ուղեղային խանգարումների և դեղնուվային համախտանիշները: Նորածինների ասֆիքսիայի պատճառները (խրոնիկ հիպօքսիա, մայրական գործոններ, ծննդաբերության պայմանները): Ծանրության աստիճանի գնահատականն ըստ Արգարի: Վերակենդանացման միջոցառումները: Ընկերքային շրջանի ընթացքը և վարումը: Պլացենտայի անջատման նշանները, նկարագրել ընկերքի դուրս բերման ձեռքային հնարքները: Ինչ է ֆիզիոլոգիական արյունակորուստը: Բնականոն վաղ և ուշ հետծննդյան շրջաններ: Կնոջ օրգանիզմում տեղի ունեցող փոփոխությունները (արգանդի հետզարգացում, կաթնարտադրություն): Հակաբեղմնավորիչ մեթոդների դասակարգումը: Ընտանիքի պլանավորում: Հակաբեղմնավորման ժամանակակից մեթոդների ընտրություն: Մեթոդների ցուցումներն ու հակացուցումները, կոռմնակի ազդեցությունները: Հղիության վաղ և ուշ գետողունքներ: Պատճառները: Կլինիկական ընթացքը: HELLP համախտանիշ: Հիմնական շեշտը

դնել ախտորոշման, ծանրության աստիաճանի գնահատման և բուժման հիմնահարցերի վրա:

Էկլամպսիայի կլինիկան, ախտորոշումը: Էկլամպսիայի և EPH գեստոզի ծանր ձևերի հնարավոր բարդությունները: Կանխարգելման միջոցառումներում կանանց կոնսուլտացիայի դերը: Հղիության կրելախախտ: Դասակարգումը: Պատճառագիտության և բուժման հիմնահարցերը:

Ինքնաբեր վիժում: Դասակարգումը: Պատճառները (ինֆեկցիոն, իմունաբանական, էնդոկրին, գենետիկ, իսթմիկո-ցերպվիկալ անբավարարություն): Մանկաբարձական տակտիկան:

Վաղաժամ ծննդաբերություն: Ընթացքի ու վարման առանձնահատկությունները: Ինչպիսի ազդեցություն ունի պտղի վրա: Բուժումը (մասնագիտացված օգնության կազմակերպումը): Գերիաս հղիություն: Տևողությունը: Ֆիզիոլոգիական և ախտաբանական երկարածված հղիությունների տարբերությունը: Ուշացած ծննդաբերություն: Պտղի գերիասության նշանները: Մանկաբարձական տակտիկան: Կանանց կոնսուլտացիաների դերը գերիասուն հղիությունների կանխարգելման մեջ:

Իմունաբանական անհամատեղելիություն ըստ ռեզուս գործոնի: Պտղի վիճակի ուսումնասիրումը հղիության ընթացքում: Հակամարմինների տիտրի որոշում: Ծննդաբերության վարումը: Ծննդկանների սենսիբիլիզացիան կանխարգելող միջոցը:

Առաջադիր պլացենտա: Դասակարգումը: Էթիոլոգիկ գործոնները: Կլինիկան պատկերը (համր և արտահայտիչ փուլեր): Առավել ինֆորմատիվ մեթոդը ախտորոշման մեջ: Բուժման տակտիկան (վարման պլանի ընտրություն): Առաջադիր պլացենտայի և նորմալ տեղակայված պլացենտայի վաղաժամ շերտազատման տարբերակիչ ախտորոշումը:

Տրոֆորլաստային հիվանդություններ: Բշտիկային զանգվածի դասակարգումը: Բշտիկային զանգվածը որպես արգանդային արյունահոսությունների պատճառ: Կլինիկական նշանները և բուժման տակտիկան:

Ծննդաբերության ծամանակ արգանդի կծկողական ակտիվությունը նորմայում և պաթոլոգիայում: Ծննդաբերական գործունեության անոմալիաների դասակարգումը (ախտաբանական պրելեմինար շրջան, ծննդաբերական գործունեության թուղթություն, բուռն ծննդաբերական գործունեություն, դիսկորդինացված) և պատճառագիտությունը: Բուժման մեթոդները յուրաքանչյուրի դեպքում, ծննդաբերության ելքը մոր և պտղի համար:

Ուկրային կոնքի անոմալիաներ: Դասակարգումը: Անատոմիական և կլինիկական ներ կոնք հասկացողությունները: Ախտորոշումը (վաստենի հատկանիշ, Յանգեմեյստերի չափ, միզապարկի սեղման ախտանիշ): Ծննդաբերության կենսամեխանիզմը տարբեր ձևերի անատոմիական ներ կոնքերի դեպքում: Ազդեցությունը պտղի վրա: Կանանց կոնսուտացիայի դերը: Նորմալ տեղակայված պլացենտայի վաղաժամ շերտազատում: Պատճառները: Թեթև և ծանր կլինիկական ձևերը: Արտաքին և ներքին արյունահոսություններ: Կովելերի արգանդի զարգացման մեխանիզմը: Ախտորոշման և բուժման մեթոդները:

Ընկերքային շրջանի արյունահոսություններ: Պատճառները (ընկերքի կաման անոմալիաներ): Վաղ հետծննդյան շրջանի հիպոտոնիկ և ատոնիկ արյունահոսությունների պատճառները, ախտորոշումը և բուժման տակտիկան (դեղորայքային, մեխանիկական, վիրաբուժական):

Արգանդի պատովածք: Տեսությունները (Բանդի, Իվանով, Վերբով, Բակեն): Դասակարգումը: Արգանդի սպառնացող և կայացած պատովացների կլինիկան: Կանխարգելում, ախտորոշում և բուժում:

Հղիությունը և ծննդաբերությունը արգանդի սպիր դեպքում: Մայրական տրավմատիզմ: Մայրական տրավմատիզմի կանխարգելման հարցեր: Սպիր անիարժեքության նշանները և վարման տակտիկան սպիր դեպքում: Հետծննդյան թարախսասեպտիկ հիվանդություններ: Դասակարգումը (հետծննդյան էնդոմետրիտ, մանկաբարձական պերիտոնիտ, սեպտիցեմիա, սեպտիկոպիեմիա, սեպտիկ շոկ), էթիոլոգիան, կլինի-

կական պատկերը, բուժման տակտիկան: Պտղաջրերով էմբոլիա: Պատճառները և վաղ ախտորոշման հարցերը:

Խթմիկոցերվիկալ անբավարարություն: Ախտորոշում և բուժում:

Կեսարյան հատում, հարաբերական և բացարձակ ցուցումները, պայմանները, հետվիրահատական շրջանի վարումը: Արգանդի խոռոչի պատերի ձեռքային ստուգում: Ցուցումները, տեխնիկան, բարդությունները և դրանց պրոֆիլակտիկան: Պերինեռոտոմիայի, էափիոտոմիայի ցուցումները, կատարման տեխնիկան: Ամնիոտոմիայի ցուցումները և կատարման տեխնիկան: Պտղի միջածիգ և թեք դրություններ: Պատճառները, ախտորոշումը, ծննդաբերության վարումը: Բարձիթողի միջածիգ դրության առաջացման պատճառները, բարդությունները: Կանանց կոնսուլտացիայի դերը բարդությունների կանխարգելման մեջ:

Գինեկոլոգիա. ընդհանուր և հատուկ հետազոտման մեթոդները գինեկոլոգիայում: ՈՒՁՀ-ի, ռենտգեն և հատկապես էնդուսկոպիկ մեթոդների կիրառումը գինեկոլոգիայում: Ներքին սեռական օրգանների ոչ սպեցիֆիկ բորբոքային հիվանդություններ (էնդոմետրիտ, սալպինգոֆորիտ, պարամետրիտ, պելվիոպերիտոնիտ, բակտերիալ-տոքսիկ շոկ): Ախտածագումը, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժման տակտիկան և կանխարգելումը:

Դաշտանային ցիկի խանգարումները կնոջ կյանքի տարբեր փուլերում (դեռահասային, ռեպրոդուկտիվ, կլիմակտերիկ արյունահոսություններ, ամենոռեա, դիսմենոռեա կլիմակտերիկ համախտանիշ): Դաշտանային ցիկի խանգարումների ախտորոշման հարցեր: Ամենոռեայի ծվարանային և արգանդային ձևերը, տարբերակիչ ախտորոշումը: Դիսֆունկցիոնալ արգանդային արյունահոսություններ (էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը): Անպտուղ ամուսնություն: Կանանց չքերության և տղամարկանց ամլության պատճառները, հետազոտման համակարգը և բուժման մեթոդները: Կանանց չքերության ձևերը: Օժանդակ ռեպրոդուկտիվ տեխնոլոգիաները: Վիրիլ Համախտանիշ,

դասակարգումը, պոլիկիստող ձվարանների համախտանիշի, անդրոգենիտալ համախտանիշի և հիպոթալամիկ համախտանիշի էթիոլոգիան, պաթոգենեզը: Ախտորոշման և բուժման մեթոդները:

Սեռական Էնդոմետրիոզ: Դասակարգումը, կլինիկան: Ախտորոշման և բուժման հիմնահարցեր: Արտաարգանդային հիդրովայուն: Էթիոպաթոգենեզը: Կլինիկական նշաններ, տարրերակիչ ախտորոշում և բուժում: Արգանդի միոմա: Կլինիկական պատկեր, ինչպես նաև տարրեր տարիքային խմբերում բուժման առանձնահատկություններ (կոնսերվատիվ և օպերատիվ մեթոդներ): Պոստկաստրացիոն համախտանիշի պաթոգենեզը: Բուժման տարրեր ուղղություններ: Հետծննյան նյարդա-Էնդոկրին համախտանիշներ (Շիխանի, Զիարի-Ֆրոմելի համախտանիշներ, Իցենկո-Կուշինգի հիվանդության տիպով ընթացող հիպոթալամիկ համախտանիշ): Ձվարանների կիսումաներ: Դասակարգումը, կլինիկան, հիմնական ուշադրությունը դարձնել, ախտորոշման և բուժման վրա:

Ներքին սեռական օրգանների զարգացման արատներ, անկանոն դրություններ: Դասակարգումը, ախտորոշումը և բուժումը: Արգանդի պարանոցի քաղցկեղ: Արգանդի պարանոցի նախաքաղցկեղային և ֆոնային հիվանդությունների վաղ ախտորոշման և կանխարգելման հարցեր:

Էնդոմետրիոմի հիպերպաստիկ պրոցեսներ: Էնդոմետրիոմի քաղցկեղ, Էնդոմետրիոմի սառկոմա: Պատճառագիտության և տարրեր տարիքային խմբերում բուժման հիմնական սկզբունքները:

Ձվարանների բարորակ և չարորակ նորագոյացություններ: Վաղ ախտորոշման հիմնահարցերի վրա: Զզարգացող հիդրովայուն: Էթիոլոգիան: Ախտորոշման հիմնական մեթոդները, բուժման տակտիկան: Իգական սեռական օրգանների ինֆեկցիոն հիվանդությունների (տրիխոմոնիազ, հասարակ գենիտալ հերպես, միկոպլազմոզ, խլամիդիոզ), կանդիդամիկոզի կլինիկան, ախտորոշումն ու բուժման ժամանակակից մեթոդները: Սեռական ճանապարհով փոխանցվող վարակների վաղ հայտ-

Նաբերում և բուժում: Էնդոսկոպիայի դերը գինեկոլոգիայում: Կոլպոսկոպիայի, հիստերոսկոպիայի և լապարասկոպիայի ցուցումները և կատարման տեխնիկան: Ինֆեկցված աբորտ: Կլինիկական ընթացքը: Հնարավոր բարդությունները և բուժումը:

Անհապաղ օգնություն պահանջող գինեկոլոգիական հիվանդությունների (ներքին արյունահոսություն, միոմատող հանգույցի սնուցման խանգարում, ձվարանի ուռուցքի ոլորում, փոքր կոնքի թարախային բորբոքային պրոցեսներ) կլինիկան, ախտորոշումը և բուժման տակտիկան:

Հակաբեմնավորիչ հորմոնների օգտագործումը գինեկոլոգիական հիավնդությունների բուժման և կանխարգելման նպատակով:

Նախադաշտանային համախտանիշ: Առաջացման պատճառների ժամանակակից տեսությունները: Կլինիկական ձևերը: Բուժման տակտիկան: Հիպերպրոլակտինեմիան գինեկոլոգիական պրակտիկայում: Օրգանական և ֆունկցիոնալ ձևերը: Տարբերակիչ ախտորոշում և բուժում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ռ.Ա. Աբրահամյան «Վերարտադրողական առողջություն» (մանկաբարձություն և գինեկոլոգիա), Երևան, 2010թ.
2. Ռ.Ա. Աբրահամյան, Գ.Ս. Ավագյան, Վ.Մ. Գյովիսասյան, Լ.Ռ. Աբրահամյան, Հղիության և ծննդաբերության ինտեգրացված վարում, Երևան, 2007թ.
3. Ռ.Ա. Աբրահամյան, Գ.Ս. Ավագյան, Վ.Մ. Գյովիսասյան, Լ.Ռ. Աբրահամյան, Ապացուցողական բժշկությունը պերինատալոգիայում, Զեռնարկ, Երևան, 2010թ.
4. Ռ.Ա. Աբրահամյան, Գ.Ս. Ավագյան, Վ.Մ. Գյովիսասյան, Լ.Ռ. Աբրահամյան, Պերինատալ արդյունավետ բուժօգնություն և խնամք, Զեռնարկ, Երևան, 2011թ.
5. Լ.Ռ.Աբրահամյան «Գինեկոլոգիա»ուսանողական ձեռնարկ.Ե. 2010թ.
6. Ռ.Ա. Աբրահամյան Գ.Ս. Ավագյան, Վ.Մ. Գյովիսասյան, Լ.Ռ. Աբրահամյան, Ժամանակակից բեղմնականիչ մեթոդների ընտրություն, Զեռնարկ, Երևան, 2010թ.

7. Գ.Ա. Բեգլարյան, Ռ.Ա. Աբրահամյան Մանկաբարձություն. Ե., 2010
8. Է.Կ. Այլամազյան, Բ.Ն. Նովիկով, Մ.Ս. Զայնովինա “Ակաշերտու” Սանկտ-Պետերբուրգ 2010թ.
9. Գ.Մ. Սավելևա, Ռ.Ի. Շալինա, Լ.Գ. Սիչինավա, “Ակաշերտու” Մ. 2011
10. Վ.Ի. Կովակով, Ն.Դ. Սելեզնյովա. Օպերատիվ գինեկոլոգիա. 2010թ.
11. Վիդալ “Справочник лекарственных средств”, 2011թ.
12. Ռ. Աբրահամյան, Լ. Աբրահամյան, Գ. Ավագյան, Ա. Բլրովյան, Վ. Գյովիսայյան, Վ. Գրիգորյան, Ն. Հարությունյան, Ա. Զերջերյան, Գ. Պետրոսյան, Մանկաբարձա-նեռնատալոգիական բուժ. օգնության կազմակերպման և իրականացման հիմնական սկզբունքները, 2013
13. Ռ.Ա. Աբրահամյան և ուրիշներ, Երակային թրոմբոէմբոլիզմի կանխարգելումը հիդրոքայան ժամանակ և հետծննդյան շրջանում, կլինիկական ուղեցույց, 2015թ.
14. Ռ.Ա. Աբրահամյան և ուրիշներ, Պրեէկլամպսիայի և էկլամպսիայի վարումը, կլինիկական ուղեցույց, 2015թ.
15. Ռ.Ա. Աբրահամյան և ուրիշներ, Հետծննդյան արյունահոսությունների կանխարգելումը և վարումը, կլինիկական ուղեցույց, 2015թ.
16. Ռ.Ա. Աբրահամյան և ուրիշներ, Հետծննդյան սեպսիսի կանխարգելումը և վարումը, կլինիկական ուղեցույց, 2015թ.
17. Ռ.Ա. Աբրահամյան և ուրիշներ, Վաղաժամ ծննդաբերության կանխարգելումը և վարումը, կլինիկական ուղեցույց, 2016թ.
18. Ռ.Ա. Աբրահամյան և ուրիշներ, Պտղաթաղանթների մինչծննդաբերական պատում, Յ խմբի ստրեպուլոկային պերինատալ ինֆեկցիա, կլինիկական ուղեցույց, 2016թ.
19. Ռ.Ա. Աբրահամյան և ուրիշներ, Պտղի ներարգանդային աճի հապաղման ախտորոշումը և վարումը, կլինիկական ուղեցույց, 2016թ.
20. Ռ.Ա. Աբրահամյան, Սովորությային վիժումների հետազոտումը և վարումը, կլինիկական ուղեցույց, 2016թ.